

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

KEMIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Torek, 31. avgust 2004 / 90 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, plastično radirko, šilček in žepni računalnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne rešujte nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazca za ocenjevanje.

Odgovore vpisujte v izpitno polo z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Če bodo pisani z navadnim svinčnikom, bodo ocenjeni z nič točkami.

Vprašanje, ki zahteva računanje, mora v odgovoru vsebovati računsko pot do odgovora, z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Pri računanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema na drugi strani izpitne pole.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

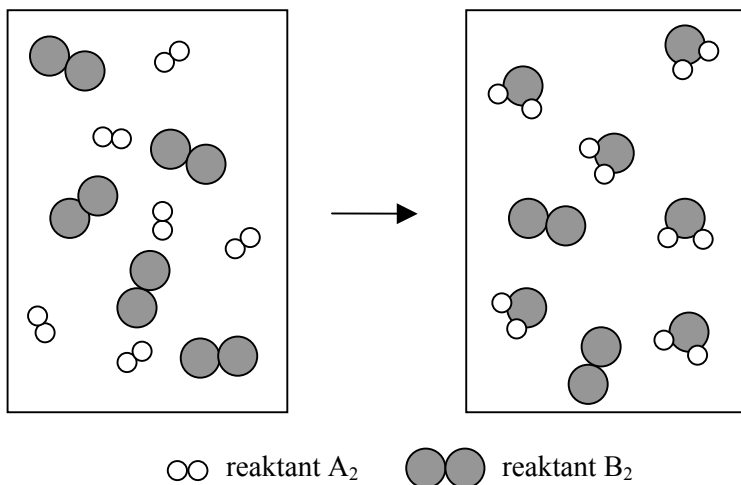
PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

VIII
18

	I	II	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	1 H 1,008																	
2	3 Li 6,941	4 Be 9,012											5 B 10,81	6 C 12,01	7 N 14,01	8 O 16,00	9 F 19,00	10 Ne 20,18
3	11 Na 22,99	12 Mg 24,31											13 Al 26,98	14 Si 28,09	15 P 30,97	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,95
4	19 K 39,10	20 Ca 40,08	21 Sc 44,96	22 Ti 47,90	23 V 50,94	24 Cr 52,01	25 Mn 54,94	26 Fe 55,85	27 Co 58,93	28 Ni 58,71	29 Cu 63,54	30 Zn 65,37	31 Ga 69,72	32 Ge 72,59	33 As 74,92	34 Se 78,96	35 Br 79,91	36 Kr 83,80
5	37 Rb 85,47	38 Sr 87,62	39 Y 88,91	40 Zr 91,22	41 Nb 92,91	42 Mo 95,94	43 Tc (98)	44 Ru 101,1	45 Rh 102,9	46 Pd 106,4	47 Ag 107,9	48 Cd 112,4	49 In 114,8	50 Sn 118,7	51 Sb 121,8	52 Te 127,6	53 I 126,9	54 Xe 131,3
6	55 Cs 132,9	56 Ba 137,3	57 La 138,9	72 Hf 178,5	73 Ta 180,9	74 W 183,9	75 Re 186,2	76 Os 190,2	77 Ir 192,2	78 Pt 195,1	79 Au 197,0	80 Hg 200,6	81 Tl 204,4	82 Pb 207,2	83 Bi 209,0	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89 Ac (227)	104 Rf (261)	105 Db (262)	106 Sg (266)	107 Bh (264)	108 Hs (269)	109 Mt (268)									

Lantanoidi	58 Ce 140,1	59 Pr 140,9	60 Nd 144,2	61 Pm (145)	62 Sm 150,4	63 Eu 152,0	64 Gd 157,3	65 Tb 158,9	66 Dy 162,5	67 Ho 164,9	68 Er 167,3	69 Tm 168,9	70 Yb 173,0	71 Lu 175,0
Aktinoidi	90 Th 232,0	91 Pa 231,0	92 U 238,0	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

1. Med molekulami reaktantov A_2 in B_2 je potekla kemijska reakcija.

Na podlagi risbe napišite enačbo reakcije:

(1 točka)

Katere trditve so pravilne?

- a Reaktant A_2 popolnoma zreagira.
- b Oba reaktanta sta v presežku.
- c Reaktant B_2 popolnoma zreagira.
- d Pri reakciji nastane produkt A_2B .

Obkrožite odgovore s pravilnimi trditvami.

(2 točki)

- A a, b
- B a, d
- C b, c
- D c, d

2. V zmesi so 3 kg kalijevega klorida in 5 kg natrijevega klorida. Izračunajte masni delež kloridnih ionov v tej zmesi.

(2 točki)

Račun:

Masni delež kloridnih ionov: _____

3. Zgradba molekul AX_n je posledica odboja veznih elektronskih parov. Za posamezno formulo spojine napišite število veznih elektronskih parov in obliko molekule.

Formula spojine	Število veznih elektronskih parov	Oblika molekule
$BeCl_2$		
BF_3		
SF_6		

(3 točke)

4. Napišite enačbo za ravnotežno reakcijo etanojske (ocetne) kisline z vodo. V enačbi označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

a) Enačba reakcije:

(1 točka)

_____

b) Ali vpliva na položaj ravnotežja dodatek snovi, naveden v tabeli?

Izpolnite tabelo.

(1,5 točke)

Dodana snov	Vpliva / ne vpliva na ravnotežje
kalijev hidroksid	
dušikova(V) kislina	
natrijev klorid	

5. Zapišite formulo koordinacijske spojine, ki vsebuje v formuli 18 atomov ogljika, 7 atomov železa in 18 atomov dušika. V spojini so ioni Fe^{2+} in Fe^{3+} . Centralni ion v koordinacijski spojini je Fe^{2+} , nanj je vezanih šest cianidnih ionov.

(2 točki)

Formula koordinacijske spojine: _____

6. Antimon reagira z dušikovo(V) kislino.

- a) Uredite enačbo za to reakcijo.

(1 točka)

- b) Katere trditve o tej reakciji **niso** pravilne?

- a Antimon se oksidira.
- b Antimon je pri tej reakciji reducent.
- c Pri reakciji se oksidacijsko število antimona spremeni z 0 na +10.
- č Dušikova(V) kislina je pri tej reakciji oksidant.
- d Pri reakciji se oksidacijsko število dušika spremeni s +3 na +2.

Obkrožite odgovor z **napačnimi** trditvami.

(2 točki)

- A a, c
- B a, č
- C b, č
- D c, d

7. Kolone, napolnjene z bakrom, uporabljajo za odstranjevanje primesi kisika v žlahtnem plinu. Iz bakra nastane pri tem bakrov(II) oksid. Po uporabi kolone bakrov(II) oksid pretvorijo nazaj do bakra, tako da med segrevanjem uvajajo vodik.

- a) Napišite enačbo reakcije med bakrovim(II) oksidom in vodikom. V enačbi označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

(1 točka)

Enačba reakcije: _____

- b) V koloni je bilo 1,00 kg bakra, ki je zreagiralo v bakrov(II) oksid. Koliko g vode je nastalo pri reakciji med bakrovim(II) oksidom in vodikom?

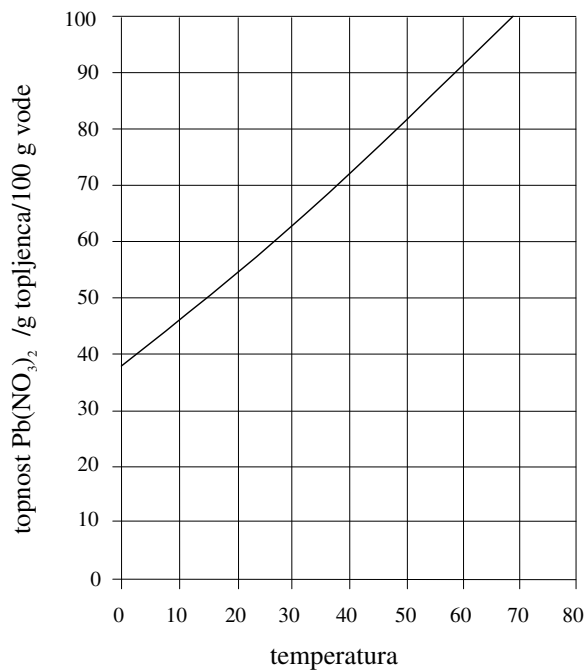
(2 točki)

Račun:

Pri reakciji je nastalo: _____ g vode.

8. Glede na krivuljo za topnost predvidite, koliko gramov svinčevega nitrata(V) in koliko gramov vode potrebujete za pripravo 300 g nasičene raztopine svinčevega nitrata(V) pri $T = 30\text{ }^{\circ}\text{C}$.

(3 točke)

a) $m(\text{Pb}(\text{NO}_3)_2) =$ _____

b) $m(\text{H}_2\text{O}) =$ _____

9. S poskusi moramo dokazati, da je bela trdna snov natrijev klorid.

a) Kako dokažemo, da je bela trdna snov ionska spojina?

(0,5 točke)

_____

b) Kako obarva plamen gorilnika natrijev klorid? _____

(0,5 točke)

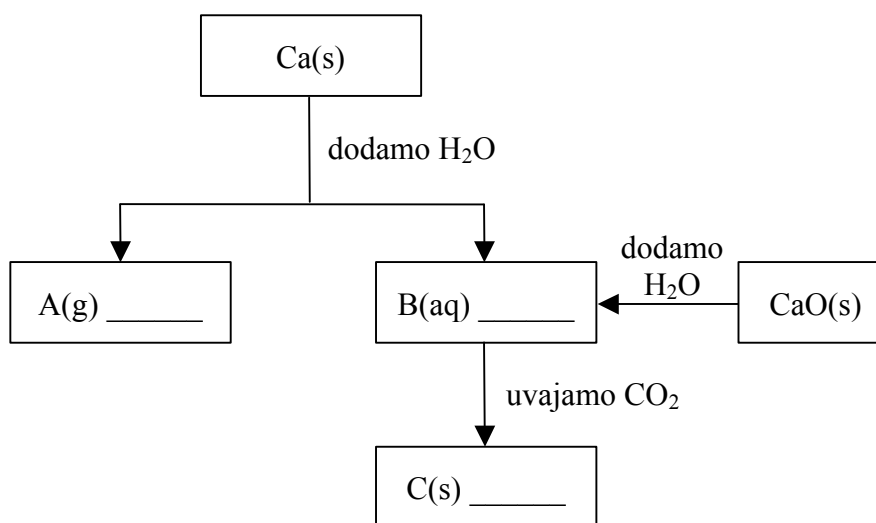
c) Kako dokažemo, da so v vodni raztopini kloridni ioni? Napišite enačbo za dokaz kloridnih ionov. V enačbi označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

(1 točka)

Enačba reakcije: _____

10. Shema ponazarja potek kemijskih reakcij. Nekatere snovi, ki sodelujejo pri reakcijah, so označene s črkami. V shemo vpišite formule teh snovi.

(3 točke)

11. Napišite strukturne formule za:

(5 x 0,5 točke)

a) karboksilno kislino

d) anhidrid

b) aldehyd

e) amid

c) ester

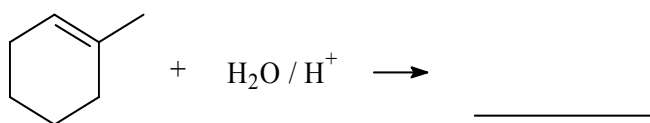
12. Napišite formulo 3-bromo-2-klorobutan-2-ola in označite kiralne centre z zvezdico (*).

(2 točki)

Formula:

13. Dopolnite naslednjo enačbo za reakcijo s formulo glavnega produkta.

(1 točka)

Katere ugotovitve so pravilne za to reakcijo?

- a Reakcija je elektrofilna adicija.
- b Ime substrata je 2-metilcikloheksen.
- c Ime glavnega produkta je 1-metilcikloheksanol.
- d Reakcija poteka samo na svetlobi.

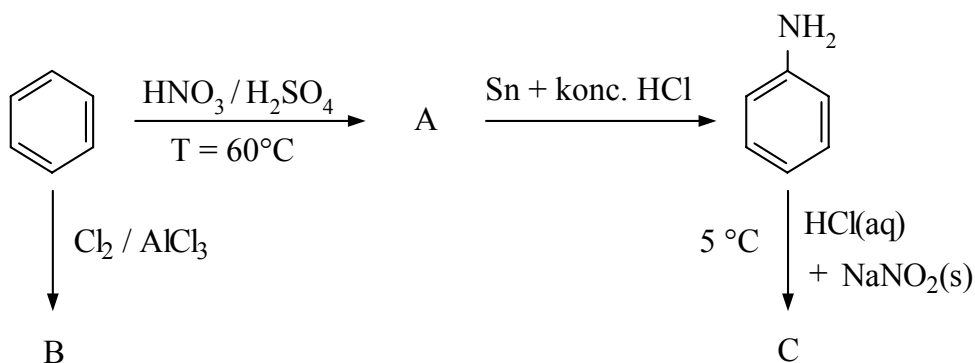
Kombinacija pravilnih trditev.

(2 točki)

- A a, b
- B a, c
- C b, c
- D c, d

14. Ugotovite strukture spojin A, B, C in D ter reagente (R) in reakcijske pogoje (P) v spodaj navedeni reakcijski shemi.

(3 x 1 točka)

Spojina A _____

Spojina B _____

Spojina C _____

15. Izpolnite tabelo.

(6 x 0,5 točke)

Ime monomerne enote	Formula monomere	Formula polimera
eten		$\text{-(CH}_2\text{-CH}_2\text{)}_n\text{-}$
vinilklorid		$\text{-(CH(Cl)-CH}_2\text{)}_n\text{-}$
stiren		$\text{-(CH(C}_6\text{H}_5\text{)-CH}_2\text{)}_n\text{-}$
propen	$\text{CH(CH}_3\text{)=CH}_2$	
metil metakrilat	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{CH}_3\text{OCC(CH}_3\text{)=CH}_2 \end{array}$	
tetrafluoroeten	$\text{CF}_2\text{=CF}_2$	

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN